Римма Сулім

Казка Ганса Крістіана Андерсена «Снігова королева» у драматургічній концепції однойменного фортепіанного альбому Жанни Колодуб

Близько двох століть віддаляє нас від епохи, у якій жив і творив видатний філософ-романтик і «король усіх казкарів» Ганс Крістіан Андерсен (1805–1875). Але головні ідеї його літературних творів, у яких стверджуються найвищі духовні цінності людства, не втратили актуальності й до цього часу. Казковий світ данського письменника сьогодні відтворюється у численних екранізаціях, мультиплікаційних фільмах і театральних виставах, у творах живопису, скульптури і декоративно-прикладного мистецтва, а також у музичних опусах багатьох композиторів різних країн світу[1].

У другій половині XX століття свій внесок у музичний репертуар, присвячений творчості Г. К. Андерсена, зробила і сучасна українська композиторка Жанна Колодуб. За казкою «Дюймовочка» вона написала балет «Пригоди дівчинки Веснянки» (1969), а романтичні образи «Снігової королеви» надихнули композиторку на створення трьох музичних інтерпретацій у різних жанрах: спочатку з'явився фортепіанний альбом (1975), а згодом – симфонічна сюїта (1982) і балет (1982) з однойменною назвою. Пізніше на прохання виконавців окремі частини альбому авторка переклала для камерних ансамблів різних складів. Усі твори Ж. Колодуб за казкою «Снігова королева», отримавши цілком самостійне та щасливе сценічне життя, на-

[1] Перелік деяких цих музичних творів наводиться у статті: Сулім Р. А. Особливості втілення поетики Г. К. Андерсена у балеті Ж. Колодуб «Пригоди дівчинки Веснянки» / Сулім Р. А. // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. – 2011. – № 3 (12). – С. 80–81.

були значної популярності і стали справжньою візитною карткою композиторки.

У різний час українські музикознавці торкалися цієї важливої сторінки доробку Ж. Колодуб. Окремі відомості з історії створення та виконання її різних жанрових версій казки Г. К. Андерсена «Снігова королева» висвітлюють С. Алексєєва[1], О. Лігус[2], Ю. Станішевський[3], М. Черкашина-Губаренко[4]. Про фортепіанний альбом Ж. Колодуб згадується також у дослідженнях А. Бутук[5], В. Клина[6], А. Оджубейської[7], О. Олійник[8], а деякі особливості балету композиторки висвітлені у статтях М. Загайкевич[9] та Л. Сизової[10]. Однак до цього часу жоден із цих творів детально не досліджувався.

---

[1] Алексєєва С. Наша Жанна Колодуб / С. Алексєєва // Розповіді про музику. – Вип. 5 / упор. С. Алексєєва. – К. : Муз. Україна, 1983. – С. 98–101.

[2] Лігус О. У світі музики і казки / О. Лігус // Музика. – 2005. – № 5. – С. 20–21.

[3] Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. Станішевський. – К. : Муз. Україна, 2003. – С. 234–235.

[4] Черкашина-Губаренко М. Творчі дебюти Жанни Колодуб : монографія / М. Черкашина-Губаренко. – К., 1999. – С. 20.

[5] Бутук А. На юбилейных вечерах (Ж. Е. Колодуб) / А. Бутук // Советская музыка. – 1983. – № 4. – С. 111; Бутук А. Творчість, дарована дітям / А. Бутук // Музика. – 1980. – № 3. – С. 26.

[6] Клин В. Концертно-педагогический репертуар для детей и юношества (70-е годы) / В. Клин // О музыке. – К. : Муз. Україна, 1985. – С. 286–287.

[7] Оджубейська А. Своєрідність творчості / А. Оджубейська // Музика. – 1983. – № 3. – С. 21.

[8] Олійник О. Українська радянська фортепіанна музика для дітей / О. Олійник. – К. : Наукова думка, 1979. – С. 75.

[9] Загайкевич М. Новий балет для дітей / М. Загайкевич // Музика. – 1985. – № 2. – С. 26; Загайкевич М. Украинский балет 80-х годов: тенденции развития жанра / М. Загакайкевич // Музыкальный театр: надежды и действительность. – М. : Рос. ин-т искусствознания, 1993. – С. 150–151.

[10] Сизова Л. Детский музыкальный театр. Балет – юным / Л. Сизова // Музыкальный театр: надежды и действительность. – М. : Рос. ин-т искусствознания, 1993. – С. 86–87.

Звичайно, в одній статті неможливо розглянути усі музичні інтерпретації відомої казки Г. К. Андерсена, створені Жанною Колодуб, тому зосередимо увагу лише на першій із них. Завдання статті – розкрити складний філософсько-релігійний зміст та основну ідею казки Г. К. Андерсена «Снігова королева», висвітлити історію створення однойменного фортепіанного альбому Ж. Колодуб, виявити драматургічну концепцію цього циклу п'єс у виданні 1978 року та визначити константні елементи його композиції за схемою В. Проппа, запропонованою дослідником для аналізу жанру літературної «чарівної казки».

Фортепіанний альбом Ж. Колодуб «Снігова королева», призначений для дитячого виконання і сприйняття, був написаний протягом 1975 року на замовлення видавництва «Музична Україна». На його створення композиторку надихнули не тільки улюблені ще з дитинства літературні образи Г. К. Андерсена, а й чудові малюнки сучасного українського художника Аркадія Площанського[1], які також були спеціально створені для втілення цього творчого проекту. У 1978 році, напередодні святкування 175-річчя від дня народження данського казкаря, у видавництві «Музична Україна» здійснено, за словами В. Клина, «публікацію рідкісного з поліграфічної точки зору альбому, мета якого полягала у втіленні засобами музики і графіки змісту відомої казки Г. К. Андерсена»[2]. Жанр цього нотного видання, яке має вигляд дитячої книжки з ілюстраціями, можна визначити

[1] Відомості про художника А. Площанського вкрай обмежені. Його ім'я не згадується в жодних довідниках з живопису та в літературі про художників радянських часів. В інтернет-джерелах міститься лише стисла інформація про те, що він народився у Києві, навчався у Москві, працював у сфері книжної графіки у київських та московських видавництвах, а також брав участь у різноманітних виставках у Москві, Мюнхені, Тель-Авіві, Хайфе. Див. : Творческая мастерская. Выставки, перфомансы, арт-проекты [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tarbut.zahav.ru/cellcom/art/profile.php?arkady36

[2] Клин В. Концертно-педагогический репертуар для детей и юношества (70-е годы) / В. Клин // О музыке. – К. : Муз. Україна, 1985. – С. 286.

як музична казка в картинках. Це своєрідна літературно-музично-художня композиція, до якої увійшли скорочений текст казки Г. К. Андерсена, нотний текст 17 фортепіанних п'єс Ж. Колодуб, а також 40 художніх ілюстрацій А. Площанського. Тобто, у цьому виданні музика композиторки до казки «Снігова королева» подана у синтетичному поєднанні з літературним словом та живописом, які доповнюють одне одного, являючи собою єдине ціле: у тексті розповідається сюжет твору, а у малюнках та фортепіанних п'єсах характеризуються герої та ілюструються події, які з ними відбуваються. У такому синтезі різних видів мистецтв і народилась перша інтерпретація Ж. Колодуб «Снігової королеви», над якою композиторка працювала з величезним натхненням.

Труднощі, які стояли перед авторами альбому, диктувались насамперед подвійним сенсом та багатоплановістю ідей літературних творів Г. К. Андерсена. З одного боку, подібно до інших опусів цього жанру, казка «Снігова королева», написана простою мовою, наближеною до народної, має інтригуючу фабулу з великою кількістю надзвичайних пригод та захоплюючих подій, що робить її цікавою та доступною для дітей. А з іншого боку, за зовнішньою простотою у цьому творі криється велика життєва мудрість і глибокий філософський підтекст, які можуть бути зрозумілі лише дорослим. До того ж, написана у 1844 році, у період найвищих досягнень Г. К. Андерсена у казковому жанрі, «Снігова королева» відзначається особливою ускладненістю зашифрованого у ній змісту. Насамперед це виявляється у тому, що, як і багато інших казок данського письменника, цей твір насичений релігійно-християнською тематикою, яка у більшості радянських видань була вилучена або перефразована атеїстично налаштованою цензурою. Лише ті перевидання казок Г. К. Андерсена, в основі яких лежать переклади з данської мови російською, здійснені ще наприкінці XIX століття літературними діячами, подружжям Ганною та Петром Ганзенами, дають повну уяву про первісний задум письменника. Завдяки ознайомленню з текстом казки без купюр саме у цих

найбільш адекватних перекладах, які у самій Данії вважаються найкращими у світі[1], стає очевидно, що по суті основний драматургічний конфлікт «Снігової королеви» – це не просто боротьба добра і зла, а споконвічне протиставлення божественного начала і демонічного.

Глибокий драматизм «Снігової королеви» підкреслюється вже у її назві. На відміну від переважної більшості казок Г. К. Андерсена, у яких головним героєм стає позитивний персонаж («Дюймовочка», «Русалонька», «Стійкий олов'яний солдатик», «Соловей» тощо), у цьому творі письменник виводить на перший план персонаж із подвійним обличчям. Загадковий і фантастичний образ Снігової королеви, як і подібні до неї Льодяна Діва, Фея криг, Снігова відьма, є уособленням красивої, але лютої та холодної зими. Незважаючи на свою привабливість, ці персонажі, характерні для скандинавського фольклору, вважаються символом смерті, яку вони із собою несуть. Таку ж подвійну роль виконує Снігова королева й у казці Г. К. Андерсена. З одного боку, це зовні прекрасна чаклунка, яка вражає Кая своєю білосніжно сяючою, але холодною красою, а з іншого боку, вона є втіленням демонічної сили, яка з'являється для того, щоб зруйнувати гармонійні стосунки між Каєм та Гердою, їхню щирість, доброту та відкритість світу. Ця володарка крижаного палацу, снігу та завірюх є втіленням зла, яке не тільки приваблює та спокушає, а й водночас своїм холодним подихом вбиває все живе на своєму шляху. Таке зло, приховане за зовнішньою красою, не можна одразу розпізнати. Саме у цьому і полягає його найбільша небезпека. Тема естетизації зла, яку порушує Г. К. Андерсен у цій казці, є надзвичайно актуальною для сучасної культури. Подібні образи втілюються у багатьох творах мистецтва. Серед них можна згадати Саломею з однойменної трагедії О. Уальда, чарівну Панночку з повісті М. Гоголя «Вій», яка перетворюється на відьму, і навіть прекрасну Шахеразаду та Шамаханську царицю зі східного фольклору.

---

[1] Русских Е. Переводчик Ганзен [Електронний ресурс] / Е. Русских // Копейка. – 2008. – № 41. – Режим доступу: http://pressa.irk.ru/kopeika/2008/41/008001.html

У казці Г. К. Андерсена образ Снігової королеви стає також уособленням холодного раціоналізму, а її крижане царство – це не що інше, як панування «чистого», абсолютного розуму. Недарма її найбільшою гордістю є так зване «дзеркало розуму» (велике замерзле озеро), яке Снігова королева вважає «найбільш досконалим дзеркалом у світі»[1]. Філософський підтекст цього образу криється в аналогії із твердженням Люцифера-спокусника[2] про можливість пізнати світ лише за допомогою гіпертрофованого людського розуму, нехтуючи при цьому здатністю людини до тонкого емоційного відчуття, до сприйняття духовного. Поцілувавши Кая своїм холодним подихом, володарка снігів зробила його серце льодяним і тим самим «заморозила», вбила його душу. Адже, за легендами германо-скандинавської міфології, «світ холоду – це “чорна діра”, що поглинає та відбирає будь-яку енергію (точніше, у ній криється потужна негативна енергія, подолати яку людині зазвичай не вдається)»[3]. І тепер, після поцілунку Снігової королеви Кай, у якого залишився тільки холодний розум, визнає, що пропорційно складені сніжинки «набагато цікавіше справжніх квітів!», бо у них немає «жодної кривої лінії!»[4]. Таке порівняння живої та мертвої краси є у багатьох казках Г. К. Андерсена (наприклад, «Соловей», «Свинопас»). У крижаному царстві Снігової королеви розсудливий і бездушний Кай, сидячи на замерзлому озері («дзе-

---

[1] Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 211.

[2] Як відомо, Люцифер – це грішний ангел, який зажадав влади, рівної Богові. За це його і було вигнано з небес на землю. У пізньому християнстві під цим іменем розуміли Диявола.

[3] Колесов Е., Торстен А. Классический футарк (24 знака) [Електронний ресурс] // Руны. Футарк Классический и Арманический / Колесов Е., Торстен А. – Режим доступу: http://arsmagica.org/runs /runicheskie-praktiki/klassicheskij-futark-24-znaka

[4] Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 190.

ркалі розуму»), за завданням своєї володарки уперто складав із крижинок слово «вічність», щоб отримати від неї у подарунок весь світ і стати «самому собі господарем»[1]. Так образно втілена Г. К. Андерсеном ідея диявольської влади Люцифера, який править людьми, спираючись лише на розум.

Яким передбачливим і проникливим виявився письменник! Адже сьогодні, в епоху прискореного розвитку науково-технічного прогресу та створення нанотехнологій, коли людина завдяки своєму інтелекту багато в чому пізнала й навіть підкорила собі природу, її розумова діяльність та бажання отримати від цього якомога більше матеріальних благ, на жаль, домінують над духовним розвитком. До того ж, у культурі нашого часу значної актуальності набуває образ дзеркала, який із давніх-давен траплявся у Біблії, а також у багатьох казках та міфах різних народів. Сьогодні цей феномен активно вивчається у філософії, культурології, герменевтиці, психології, семантиці, музикознавстві та інших науках. За думкою дослідниці Ю. Ніколаєвської, «культура XX століття актуалізувала Дзеркало як знак-символ звернення на себе, як ключ до пізнання цілісного Образу Людини», що може стати сходинкою на шляху до його «духовного зцілення»[2].

Демонічне начало в казці Г. К. Андерсена «Снігова королева» втілено також в образі «злого-презлого» Троля, який, за висловом письменника, є «справжнім дияволом»[3]. Адже у міфології північних народів тролі являли

---

[1] Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 211.

[2] Николаевская Ю. В. Зеркало как символ в музыке: от метафоры к метафизике образа : дис. … канд. искусствоведения: спец. 17.00.03 «Музыкальное искусство» / Николаевская Юлия Викторовна ; Харьк. гос. ин-т им. И. П. Котляревского. – Харьков, 2003. – С. 203.

[3] Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 186.

собою злих і потворних гірських духів, які завжди ворогували з богами та людьми. У казці Г. К. Андерсена Троль зі своїми учнями виготовив дзеркало, у якому все прекрасне відображалось у викривленому, спотвореному вигляді. Це відбувалося тому, що, за думкою дослідників, «дзеркало, навіть криве, показує внутрішню сутність того, хто у нього вдивляється»[1], тобто, цей предмет як символічний образ у літературному творі «відкриває подвійність усіх речей та явищ, виконуючи диявольську функцію спокуси, – але від того, хто дивиться у нього, залежить трактування побаченого»[2]. Тому не дивно, що дзеркало Троля розбивається на дрібні уламки саме тоді, коли його учням «захотілось добратися і до неба, щоб посміятися над ангелами і Господом Богом»[3]. Проте наївний і довірливий Кай не встояв перед цією спокусою. Саме тому уламки «диявольського дзеркала» влучили в його серце та око, після чого він почав «бачити все навиворіт або помічати у кожній речі лише її погані сторони»[4], а серце його перетворилось на кригу, тобто, душа його померла. Як указує Л. Федорова, «дзеркало троля на початку казки Андерсена композиційно відображено у дзеркалі Снігової королеви, яке з'являється у кінці». Саме тому «у кригу <...> перетворюються серця, у які потрапив уламок диявольського дзеркала»[5].

---

[1] Фёдорова Л. Зеркало как образ и структура у Пушкина и Андерсена / Л. Фёдорова // Язык Пушкина. Пушкин и Андерсен: поэтика, философия, история литературной сказки. – СПб. : Изд.-во С.-Петерб. ун-та, 2003. – С. 177.

[2] Там само. – С. 176.

[3] Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 186.

[4] Там само. – С. 187.

[5] Фёдорова Л. Зеркало как образ и структура у Пушкина и Андерсена / Л. Фёдорова // Язык Пушкина. Пушкин и Андерсен: поэтика,

Демонічним образам Снігової королеви і Троля письменник протиставляє світлий та чистий образ Герди, яка своєю палкою любов'ю порушила закони царства холодного розуму Снігової королеви, врятувавши Кая від духовної смерті. Протистояти темним силам і не замерзнути самій у цьому крижаному палаці маленькій дівчинці допоміг «цілий легіон ангелів»[1], який з'явився тоді, коли вона читала молитву «Отче наш». Пройшовши босоніж півсвіту і подолавши на цьому довгому шляху численні перешкоди, витримавши всі випробування, Герда повернула Кая із царства мертвих до життя. У їхніх серцях знову запалали почуття любові, над ними засяяло сонце, і слово «вічність» склалося із крижинок саме по собі, без усіляких розумових зусиль. Так, «уже дорослі, але діти серцем і душею»[2], Герда і Кай повернулись у царство Боже, яке, за Біблією, і є царством любові. Недарма письменник вкладає в їхні вуста милий дитячий псалом: «Квітнуть троянди... Яка краса! Скоро побачим Ісуса Христа»[3]. Цю пісеньку дівчинка та хлопчик співають у казці тричі – на початку, у кульмінаційний момент спасіння Кая та наприкінці твору. А бабуся, зустрічаючи їх у рідній домівці, «сиділа на сонечку і голосно читала Євангеліє: "Якщо не будете як діти, не увійдете у царство небесне!"»[4]. Отже, в особі маленької дівчинки із чутливою та щирою душею Г. К. Андерсен прославляє самовіддану любов і силу духу як найвищий прояв пізнання Божественного світу. Саме перемога невгасимих палких почуттів над холодним раціоналізмом і є головною ідеєю цього літературного твору.

философия, история литературной сказки. – СПб. : Изд.-во С.-Петерб. ун-та, 2003. – С. 176.

[1] Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 210.

[2] Там само. – С. 214.

[3] Там само.

[4] Там само.

Можна відзначати ще багато прихованих сенсів, зашифрованих Г. К. Андерсеном у казці «Снігова королева». Так, деякі дослідники звертають увагу на те, що закономірною є навіть композиція твору, який складається із семи розповідей[1]. Адже відомо, що числом сім виражається Божий дух, воля Господа та повнота всього Божого творіння. За думкою літературознавців, невипадковим, очевидно, став і вибір імен позитивних героїв казки. Так, серед магічних знаків (так званих рун), які здавна використовувались у побуті скандинавських племен, є знак «Ка», який означає символічний ритуал жертвоприношення, відхід від справ та усамітнення для роботи над собою[2]. У цьому відчуваються відгуки міфологічної історії про викрадення Льодяною дівою прекрасного юнака, яка пов'язана з давнім обрядом людського жертвоприношення. Ім'я Герди, за припущенням дослідників, походить від слова "Erde" – руни Землі та Земної богині, яка є символом жіночого начала, братства, зростання роду та вітчизни[3]. У такому сенсі цей образ дуже подібний до української Берегині, яка також є хранителькою родини і домашнього вогнища.

Як же інтерпретують казку Г. К. Андерсена «Снігова королева» автори фортепіанного альбому? І як вони донесли своє бачення такого складного літературного твору до дітей? Оскільки це видання було адресовано дитячій аудиторії, автори проекту насамперед ставили перед собою завдання розповісти зміст казки таким чином, щоб зробити її доступною і цікавою дітям. Саме тому в альбомі вміщено

---

[1] Любимов П. «Ледяная игра разума» или как сложить слово «вечность». Мудрость сказки Андерсена «Снежная королева» [Електронний ресурс] / Пётр Любимов. – Режим доступу: http://samlib.ru/l/ljubimow_p_w/lubimov-7.shtml

[2] Колесов Е., Торстен А. Руны. Футарк Классический и Арманический [Електронний ресурс] / Колесов Е., Торстен А. – Режим доступу: http://arsmagica.org/runs/germanskie_runy/runa-ka-magiya-armanicheskij-futark

[3] Внеалфавитные руны [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://seph-runes.blogspot.com/2007/02/blog-post_4829.html

більш спрощений варіант тексту, у якому не було релігійної тематики. Таким чином, його автори продовжили традиції, які склалися у відомих екранізаціях казки, здійснених у колишньому Союзі у 1950–1960-х роках[1]. Цілком очевидно, що визначені у цих фільмах принципи трактування багатогранної та загадкової казки «Снігова королева», зміст якої був адаптований для сприйняття дітей, стали зразком і для авторів цього видання.

На одній із своїх творчих зустрічей зі школярами Ж. Колодуб зізналась, що «працювати над альбомом було нелегко, адже було бажання передати епоху, у якій жив і творив Андерсен. Особливо хотілося передати щирість, сердечність героїв – дівчинки Герди, хлопчика Кая та інших персонажів, які допомогли дітям знайти один одного. Усе це я намагалась образно передати мовою музики так, щоб вам, діти, було і цікаво, і зрозуміло. Коли я працювала над створенням цих п'єс, я думала про вас, мої юні музиканти»[2]. Ідея власної музичної інтерпретації прийшла не одразу. Тим більше, що для композиторки це завдання мало подвійну програму: потрібно було не тільки перекласти літературний твір Г. К. Андерсена мовою музики, а й зробити це відповідно до художніх ілюстрацій. За спогадами Ж. Колодуб, саме завдяки малюнкам А. Площанського і був знайдений ключ до створення музики до цієї казки. Особливо вразив її портрет сумної Герди, який, за словами композиторки, є втіленням «безмежної ніжності і журби»[3]. Саме образ цієї героїні як символ перемоги добра над злом і став центральним у фортепіанному альбомі.

---

[1] Маються на увазі мультиплікаційний фільм «Снігова королева» (1957), створений за сценарієм Л. Атаманова та М. Ердмана, а також однойменний кінофільм (1966) режисера Г. Казанського, поставлений за п'єсою драматурга Є. Шварца.

[2] Із записів Ж. Колодуб, занотованих для виступів перед дитячою аудиторією, які зберігаються в особистому архіві композиторки.

[3] З усної розмови автора статті з Ж. Колодуб.

Звичайно, у вказаному виданні не міг бути відображений увесь великий обсяг казки (близько 30 сторінок), оскільки, окрім літературного тексту, тут мали розміститися ще й нотний текст п'єс та малюнки. Тому із семи розділів, з яких складається казка Г. К. Андерсена, у фортепіанному альбомі немає трьох сцен: Герда у чарівному саду старенької чаклунки (частина третя), у лісі серед розбійників (п'ята) та у лапландки і фінки (шоста)[1]. Таким чином, із численних казкових персонажів для альбому відібрано лише вісім. Із них чотири представлені у ньому як головні герої – Кай і Герда (два позитивних), Троль і Снігова королева (два негативних), а інші чотири персонажі виступають як другорядні – Північний олень, Ворон, Принц і Принцеса.

Творча концепція авторів цього видання розкривається у передмові до фортепіанного альбому: «У музиці неможливо відобразити всі казкові події, усі пригоди героїв, але ми намагалися зберегти головне: ідеї добра, любові, відданості, впевненості у перемозі над усім злим і похмурим. Адже й Андерсен розповідає не стільки про пригоди Герди, скільки про силу її духу»[2]. Пояснюючи це, автори тексту вже на перших сторінках наводять слова одного з казкових персонажів, у яких концентрується головна характеристика цієї дівчинки: «Хіба не бачиш, наскільки велика її сила? <...> Не бачиш, що їй підкоряються і люди, і тварини? <...> Її сила – у її серці, у її милому, невинному дитячому сердечку!» Як указують автори альбому, «саме це хотілось нам підкреслити і музикою, і малюнками»[3].

Згідно з такою творчою концепцією, художник і композиторка у своїй інтерпретації казки дещо зміщують її драматургічні акценти. На відміну від літературного першоджерела, головними героями альбому стають не нега-

---

[1] Про цих героїв лише згадується у скороченому літературному тексті, поданому в альбомі.

[2] Колодуб Ж. Снежная королева по сказке Х.-К. Андерсена : нотное издание / Ж. Колодуб. – К. : Муз. Україна, 1978. – С. 6.

[3] Там само.

тивні персонажі, на що вказується у назві казки («Снігова королева»), а позитивні – Герда і Кай. Саме тому серед сорока художніх ілюстрацій різного формату, вміщених у цьому виданні, Герда у різних настроях зображена на дванадцяти з них, Кай – на шести, а іншим із указаних персонажів присвячено по одному або по два малюнки. Відповідно до цього, із сімнадцяти фортепіанних п'єс композиторка присвятила цим головним героям дев'ять творів: із них Герда у різних емоційних станах зображена у семи мініатюрах («Веселі ігри», «Герда», «Викрадення Кая», «Сумна Герда», «На човні», «Осінь», «Зустріч»), Кай – у п'яти («Веселі ігри», «Кай», «Викрадення Кая», «У чертогах Снігової королеви», «Зустріч»), а іншим персонажам присвячено лише по одній п'єсі («Троль», «Снігова королева», «Північний олень», «Розповідь ворона», «У принца і принцеси»). Тим самим у своїй інтерпретації автори альбому насамперед намагались підкреслити позитивну ідею цього твору – перемогу добра над злом, життя над смертю та палкої любові над холодною бездушністю.

Ця ідея відбилася й у композиції твору. Якщо у першій частині казки Г. К. Андерсена одразу зображується страшний Троль із його диявольським дзеркалом, то автори фортепіанного альбому починають свою розповідь із прологу, у якому змальовується поетичний портрет самого Г. К. Андерсена як творця романтичного казкового світу і дається узагальнений образ доброї та красивої казки зі щасливим кінцем. Тим самим підкреслюється думка про те, що всім відомий літературний твір розповідається вже не від імені самого письменника, а подається у переказі інших співавторів, тобто, являє собою погляд сучасних людей як на казкаря, так і на його літературних героїв. Саме тому в перших двох малюнках та відповідних ним фортепіанних п'єсах («Біла троянда» і «Добра казка»), які відіграють роль вступу, неначе розкривається погляд на усім відому казку та її знаменитого автора очами людей XX століття. Невипадково на титульному аркуші видання зазначено: «Гансу Крістіа-

ну Андерсену та всім добрим людям, які люблять дітей, казки і білі троянди, присвячується»[1].

У цьому виданні вміщено 12 великих кольорових малюнків розміром з альбомний аркуш, на яких зображені портрети головних героїв казки. Крім того, кожна сторінка тексту прикрашена віньєтками, які не тільки слугують елементом дизайну. По-перше, своїми витіюватими візерунками рослинного орнаменту у стилі рококо вони відтворюють старовинну епоху, а по-друге, у них додатково вміщено 16 чорно-білих графічних мініатюр, на яких також зображуються деякі персонажі, предмети, пейзажі або сюжетні сценки. Подібне значення мають і 12 невеликих малюнків, які іноді даються після нотного тексту. Образи казкових персонажів відтворюються на фоні відповідних пейзажів, які вводять читачів у романтичну й фантастичну атмосферу казки: тут є і зображення будинків зі шпилястими дахами у готичному стилі та кованими флюгерами, характерними для скандинавських міст, і замальовки засніженої зими з її завірюхами й наметами, і картини крижаного царства Снігової королеви.

Кожний із великих малюнків А. Площанського знаходить своє яскраве втілення у фортепіанних п'єсах Ж. Колодуб. Крім того, композиторка додатково присвячує окремі мініатюри тим героям або сюжетним сценкам, які не знайшли втілення на малюнках художника або зображені тільки у віньєтках («Троль», «Викрадення Кая», «Розповідь ворона», «У принца та принцеси»). За змістом і тематикою п'єси Ж. Колодуб, як і малюнки художника, поділяються на кілька груп. Серед них є музичні портрети («Герда», «Сумна Герда», «Кай», «Снігова королева», «Троль»), пейзажі («На човні», «Осінь», «У чертогах Снігової королеви»), жанрові сценки («Веселі ігри», «Розповідь ворона», «У принца і принцеси») та сюжетні номери («Викрадення Кая», «Північний олень», «Зустріч»).

---

[1] Колодуб Ж. Снежная королева по сказке Х.-К. Андерсена : нотное издание. – К. : Муз. Україна, 1978. – С. 1.

Усі фортепіанні п'єси альбому являють собою цикл мініатюр, які об'єднані єдиною сюжетною лінією та ідеєю. Незважаючи на те, що далеко не всі казкові персонажі та пригоди, які з ними трапляються, знайшли відображення у цій музичній та художній інтерпретації, сюжетна канва літературного першоджерела та основні елементи його фабули у фортепіанному альбомі збережені. У його драматургічній побудові є пролог (п'єси «Біла троянда» і «Добра казка»), експозиція образів («Веселі ігри», «Троль», «Герда», «Снігова королева», «Кай»), зав'язка дії («Кай», «Викрадення Кая»), перипетії головних героїв («Сумна Герда», «На човні», «Осінь», «Розповідь ворона», «У принца і принцеси», «У чертогах Снігової королеви»), драматична кульмінація («Північний олень»), розв'язка («Зустріч») та епілог («Про білу троянду»).

Крім того, у послідовності малюнків та фортепіанних п'єс альбому досить чітко простежуються головні елементи композиції, характерні для літературної «чарівної казки». Згідно з дослідженням В. Проппа, кожний твір цього жанру зазвичай починається з певної «вихідної, початкової ситуації»; у ній «дається опис особливого, іноді підкресленого благополуччя», яке «служить контрастним фоном для подальшої біди»[1]. Ця щаслива ідилія дружби та любові змальовується у п'єсах «Веселі ігри» та «Герда». Як указує В. Пропп, далі у казці з'являються нові персонажі, яких дослідник називає «антагоністами». За його твердженням, їх роль полягає у тому, щоб «порушити спокій щасливої родини, викликати будь-яку біду, завдати шкоди, втрат»[2]. У казці Г. К. Андерсена існують два таких негативних персонажа – Снігова королева (головний антагоніст) і Троль (помічник антагоніста). Експозиція цих образів дається у відповідних музичних п'єсах («Снігова королева» і «Троль»).

---

[1] Пропп В. Собрание трудов : в 2 т. – Т. 2 : Морфология «волшебной сказки». Исторические корни волшебной сказки / Владимир Пропп. – М. : Лабиринт, 1998. – С. 23–24.

[2] Там само. – С. 25.

Відповідно до цього, перші сім музичних п'єс альбому («Біла троянда», «Добра казка», «Веселі ігри», «Троль», «Герда», «Снігова королева», «Кай») являють собою «підготовчу частину казки». А її зав'язка починається з того моменту, коли «антагоніст завдає одному із членів родини шкоди або втрати»[1], що зображується у п'єсах «Кай» і «Викрадення Кая». Негативні персонажі спочатку заворожують хлопчика, перетворюючи його серце на льодяне, що зображується у мініатюрі «Кай», а потім Снігова королева переносить його у своє царство, чому присвячена п'єса «Викрадення Кая». Цим підтверджується думка В. Проппа про те, що «казка може початися з двох завдавань шкоди одразу, з яких спершу може ліквідуватися повністю одне, а потім друге»[2]. За твердженням дослідника, функція «завдавання шкоди» «надзвичайно важлива, оскільки нею власне створюється рух казки»[3].

Наступні три п'єси («Сумна Герда», «На човні», «Осінь») поєднані функцією «повідомлення про біду» і відправки так званого «героя-шукача» (Герди) з рідної домівки на пошуки та визволення постраждалого (її друга Кая). У подальших трьох п'єсах («Розповідь ворона», «У принца і принцеси», «Північний олень») здійснюється ще одна важлива для «чарівних казок» функція: зустріч героя-шукача з так званими «дарувальниками» або «споряджальниками», які влаштовують йому різні випробовування, унаслідок чого він «отримує деякий засіб (зазвичай чарівний), який дає змогу згодом ліквідувати біду»[4]. Із семи таких персонажів, які згадуються у казці Г. К. Андерсена, у фортепіанному альбомі відібрані лише три (Ворон, Принц і Принцеса, які розглядаються тут разом, а також Північ-

[1] Пропп В. Собрание трудов : в 2 т. – Т. 2 : Морфология «волшебной сказки». Исторические корни волшебной сказки / Владимир Пропп. – М. : Лабиринт, 1998. – С. 27.

[2] Там само. – С. 70.

[3] Там само. – С. 27.

[4] Там само. – С. 33.

ний олень). Незважаючи на таке кількісне скорочення персонажів, основні константні елементи композиції «чарівної казки» не порушуються. Натомість у цьому вбачається принцип потроєння, характерний для казкового жанру.

У двох передостанніх п'єсах («У чертогах Снігової королеви» і «Зустріч») герой-шукач (Герда) доставляється у помешкання антагоніста, знаходить там об'єкт пошуку (Кая) та силою своєї любові перемагає холодну бездушність Снігової королеви, звільняючи Кая від її злих чар. Так «початкова біда <...> ліквідується»[1] і наступає щаслива розв'язка казки, основна ідея якої утверджується в останній мініатюрі («Про білу троянду»). Для наочності наведемо таблицю, у якій кожній п'єсі альбому, починаючи з № 3 («Веселі ігри») і закінчуючи № 16 («Зустріч»), відповідають певні елементи композиції «чарівних казок», визначені у дослідженні В. Проппа. Винятком є лише дві перші п'єси («Біла троянда» і «Добра казка»), які являють собою передмову авторів, а також остання («Про білу троянду»), яка є післямовою. Тому у таблиці назви цих творів виділені курсивом.

Таблиця 1.

Константні елементи композиції «чарівної казки» у драматургії фортепіанного альбому Ж. Колодуб «Снігова королева»

Номер п'єси	**Назва п'єси у фортепіанному альбомі Ж. Колодуб**	**Константні елементи композиції «чарівних казок», за дослідженням В. Проппа**
№ 1.	*Біла троянда*	*Пролог.* *Введення авторів альбому в атмосферу казки.*
№ 2.	*Добра казка*	*Пролог.* *Введення авторів альбому в атмосферу казки.*

[1] Пропп В. Собрание трудов : в 2 т. – Т. 2 : Морфология «волшебной сказки». Исторические корни волшебной сказки / Владимир Пропп. – М. : Лабиринт, 1998. – С. 42.

Номер п'єси	Назва п'єси у фортепіанному альбомі Ж. Колодуб	Константні елементи композиції «чарівних казок», за дослідженням В. Проппа
№ 3.	Веселі ігри	Початкова ситуація. Ідилія щастя перед зав'язкою.
№ 4.	Троль	Початкова ситуація. Поява помічника антагоніста (Троля). Пророкування біди.
№ 5.	Герда	Початкова ситуація. Поява майбутнього героя-шукача.
№ 6.	Снігова королева	Поява головного антагоніста (Снігової королеви).
№ 7.	Кай	Снігова королева спільно із Тролем завдають шкоди Каю (заворожують хлопчика, перетворюючи його серце на льодяне). Зав'язка.
№ 8.	Викрадення Кая	Снігова королева викрадає Кая, забираючи його у своє царство. Зав'язка.
№ 9.	Сумна Герда	Герда дізнається про біду і зважується на протидію (самостійно виявляє ініціативу знайти і врятувати Кая). Герда стає героєм-шукачем (вирушає з дому на пошуки друга).
№ 10.	На човні	
№ 11.	Осінь	
№ 12.	Розповідь ворона	Поява першого дружнього дарувальника або споряджальника. Ворон вітає, розпитує Герду, пропонує їй свою допомогу та проводить у королівство.
№ 13.	У принца і принцеси	Поява нових дружніх дарувальників або споряджальників, які проводжають Герду у подальший путь, даруючи їй теплий одяг і карету.
№ 14.	Північний олень	Поява доброго помічника, який доставляє Герду у царство Снігової королеви.
№ 15.	У чертогах Снігової королеви	Поява героя-шукача (Герди) у помешканні головного антагоніста (Снігової королеви).
№ 16.	Зустріч	Герой-шукач (Герда) знаходить об'єкт пошуку (Кая) та звільняє його від злих чар Снігової королеви. Початкова біда ліквідується. Щаслива розв'язка.
№ 17.	*Про білу троянду*	*Епілог. Післямова авторів альбому. Утвердження основної ідеї казки.*

Отже, проаналізувавши структуру фортепіанного альбому Ж. Колодуб, можна стверджувати, що цей цикл п'єс побудований за законами композиції, які характерні для літературних «чарівних казок». Як указує В. Пропп, їх рух починається «із завдавання будь-яких збитків або шкоди (викрадення, вигнання та ін.) <...> і розвивається через відправку героя з домівки, зустріч із дарувальником; він дарує йому чарівний засіб або помічника, за допомогою якого предмет пошуків знаходиться. У подальшому казка дає двобій із супротивником <...>, повернення і гонитву»[1]. З усіх перелічених елементів композиції у фортепіанному альбомі «Снігова королева» відсутні тільки «двобій із супротивником» та «гонитва». Але ж «гонитви» після перемоги героя-шукача немає і у казці Г. К. Андерсена. Як стверджує В. Пропп, не завжди герой-шукач зазнає переслідування, іноді «повернення відбувається враз», причому зазвичай «у тих же формах, що і прибуття. Однак фіксувати тут <...> особливу функцію немає необхідності, оскільки повернення вже означає подолання простору»[2]. А щодо «двобою із супротивником», то, за оригінальним текстом літературного твору, Герда бореться з передовими загонами війська Снігової королеви, перемагаючи їх силою молитви. У фортепіанному альбомі Ж. Колодуб цей епізод не відтворюється, а ідея перемоги добра над злом утілюється за допомогою суто музичних засобів.

Оскільки рамки статті не дають змоги детально проаналізувати музичні засоби втілення основної ідеї та образів казки Г. К. Андерсена «Снігова королева» у зазначеному циклі фортепіанних п'єс Ж. Колодуб, це буде здійснено у наступній статті.

---

[1] Пропп В. Исторические корни волшебной сказки / Владимир Яковлевич Пропп. – М. : Лабиринт, 2000. – С. 5.

[2] Пропп В. Собрание трудов : в 2 т. – Т. 2 : Морфология «волшебной сказки». Исторические корни волшебной сказки / Владимир Пропп. – М. : Лабиринт, 1998. – С. 44.

Підсумовуючи, слід також вказати, що талановитість першої інтерпретації Жанною Колодуб казки Г. К. Андерсена «Снігова королева» підтверджується популярністю цієї музики серед юних піаністів, їхніх педагогів та слухачів. Уже з кінця 1980-х років, коли великий тираж цього видання розійшовся по всіх містах колишнього союзу, привабливі та цікаві п'єси альбому швидко увійшли у фортепіанний педагогічний репертуар. Створені майже 40 років тому, ці мініатюри Ж. Колодуб і сьогодні досить часто звучать на численних дитячих конкурсах та концертах, чудово сприймаючись як у циклі загалом, так і окремими самостійними творами. Крім того, уже тоді у багатьох школах мистецтв склалася традиція ставити цілі спектаклі за фортепіанним альбомом Ж. Колодуб, у яких герої казки Г. К. Андерсена оживали не тільки у виконанні учнів фортепіанних класів, а й одночасно у пластичних рухах юних танцівників із хореографічних відділень або у прямій мові артистів. Дуже часто до таких вистав учні художніх відділень спільно з викладачами готували декорації та малюнки, шили костюми. Про одну з таких музично-театральних вистав, поставлену силами учнів міста Хотин Чернівецької області, згадується у статті В. Алексєєвої[1]. Відомо, що у подібній театралізованій інтерпретації музика Ж. Колодуб до казки «Снігова королева» виконувалась не тільки у різних містах України, а й за її межами, наприклад, у Литві (у Вільнюсі) та Чехії (у містах Оломоуц та Острава)[2].

---

[1] Алексєєва С. Наша Жанна Колодуб / С. Алексєєва // Розповіді про музику. – Вип. 5 / упор. С. Алексєєва, рец. Г. Конькова. – К. : Муз. Україна, 1983. – С. 100–101.

[2] Ж. Колодуб була присутня на прем'єрах деяких цих вистав, про що свідчать афіші та фотографії, які зберігаються в її архіві.

Ця традиція збереглась і до цього часу. Наприклад, у лютому 2013 року у залі Київського мистецького центру «Шоколадний будинок» на творчій зустрічі із Жанною Колодуб учні Вишнівської дитячої школи мистецтв представили слухачам концерт-виставу «Снігова королева», підготовлену під керівництвом своїх викладачів[1]. Двадцять юних піаністів, серед яких були учні від першого до дев'ятого класу, захоплено та майстерно виконували п'єси з фортепіанного альбому Ж. Колодуб та окремі уривки з її однойменного балету, виступаючи водночас у ролі артистів, а імпровізована сцена була прикрашена малюнками юних художників цієї школи[2].

Подібне театралізоване виконання фортепіанного альбому Ж. Колодуб «Снігова королева» свідчить про те, що драматургічний потенціал цього циклу п'єс виходить за межі свого жанру. Самі виконавці відчувають у ньому тяжіння до синтезу різних видів мистецтв. Тому не дивно, що композиторка згодом повернулась до цієї музики, розширивши свій задум спочатку до симфонічної сюїти, а потім і до синтетичного жанру балету. За словами М. Черкашиної-Губаренко, «отак буває: з п'єс для фортепіано – до повнометражного, великого оркестрового сценічного полотна...»[3]. Висвітлення особливостей музичної інтерпретації казки Г. К. Андерсена «Снігова королева» в інших творах Жанни Колодуб потребує подальших досліджень.

---

[1] Див. : Творча зустріч з композитором Жанною Колодуб 2.02.13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shocolad-dim.kiev.ua /events/305-tvorcha-zustrch-z-kompozitorom-zhannoyu-kolodub.html

[2] Відеозапис цієї вистави, здійснений автором даної статті, а також фотографії зберігаються в особистому архіві композиторки.

[3] Черкашина-Губаренко М. Творчі дебюти Жанни Колодуб: монографія / М. Черкашина-Губаренко. – К., 1999. – С. 20.

Література

1. Алексєєва С. Наша Жанна Колодуб / С. Алексєєва // Розповіді про музику. – Вып. 5 / упор. С. Алексєєва, рец. Г. Конькова. – К. : Муз. Україна, 1983. – С. 89–103.

2. Андерсен Х.-К. Казки, розказані дітям / Х.-К. Андерсен ; пер. з дат. А. Ганзен ; текст рос. мовою ; вст. ст. К. Паустовського. – Одеса : Маяк, 1993. – 400 с.

3. Бутук А. На юбилейных вечерах (Ж. Е. Колодуб) / А. Бутук // Советская музыка. – 1983. – № 4. – С. 111.

4. Бутук А. Творчість, дарована дітям / А. Бутук // Музика. – 1980. – № 3. – С. 26.

5. Внеалфавитные руны [Электронный ресурс] / Режим доступа: http://seph-runes.blogspot.com/2007/02/blog-post_4829.html

6. Загайкевич М. Новий балет для дітей / М. Загайкевич // Музика. – 1985. – № 2. – С. 26.

7. Загайкевич М. Украинский балет 80-х годов: тенденции развития жанра / М. Загакайкевич // Музыкальный театр: надежды и действительность. – М. : Рос. ин-т искусствознания, 1993. – С. 128–157.

8. Клин В. Концертно-педагогический репертуар для детей и юношества (70-е годы) / В. Клин // О музыке. – К. : Муз. Україна, 1985. – С. 283–298.

9. Колесов Е., Торстен А. Классический футарк (24 знака) [Електронний ресурс] / Колесов Е., Торстен А. // Руны. Футарк Классический и Арманический. – Режим доступу: http://arsmagica.org/runs/runicheskie-praktiki/klassicheskij-futark-24-znaka

10. Колесов Е., Торстен А. Руны. Футарк Классический и Арманический [Електронний ресурс] / Колесов Е., Торстен А. – Режим доступу: http://arsmagica.org/runs/germanskie_runy/runa-ka-magiya-armanicheskij-futark

11. Колодуб Ж. Снежная королева по сказке Х. К. Андерсена : нотное издание. – К. : Муз. Україна, 1978. – 86 с.

12. Лігус О. У світі музики і казки / О. Лігус // Музика. – 2005. – № 5. – С. 20–21.

13. Любимов П. «Ледяная игра разума» или как сложить слово «вечность». Мудрость сказки Андерсена «Снежная королева» [Електронний ресурс] / Любимов Пётр. – Режим доступу: http://samlib.ru/l/ljubimow_p_w/lubimov-7.shtml

14. Николаевская Ю. В. Зеркало как символ в музыке: от метафоры к метафизике образа : дис. … канд. искусствоведения: спец. 17.00.03 «Музыкальное искусство» / Николаевская Юлия Викторовна ; Харьк. гос. ин-т им. И. П. Котляревского. – Харьков, 2003. – 212 с.

15. Оджубейська А. Своєрідність творчості / А. Оджубейська // Музика. – 1983. – № 3. – С. 21.

16. Олійник О. Українська радянська фортепіанна музика для дітей / О. Олійник. – К. : Наук. думка, 1979. – 108 с.

17. Пропп В. Исторические корни волшебной сказки / Владимир Яковлевич Пропп. – М. : Лабиринт, 2000. – 336 с.

18. Пропп В. Собрание трудов : в 2 т. – Т. 2 : Морфология «волшебной сказки». Исторические корни волшебной сказки / Владимир Пропп. – М. : Лабиринт, 1998. – 512 с.

19. Русских Е. Переводчик Ганзен [Електронний ресурс] / Е. Русских // Копейка. – 2008. – № 41. – Режим доступу: http://pressa.irk.ru/kopeika/2008/41/008001.html

20. Сизова Л. Детский музыкальный театр. Балет – юным / Л. Сизова // Музыкальный театр: надежды и действительность. – М. : Рос. ин-т искусствознания, 1993. – С. 79–96.

21. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. Станішевський. – К. : Муз. Україна, 2003. – 440 с.

22. Сулім Р. А. Особливості втілення поетики Г. К. Андерсена у балеті Ж. Колодуб «Пригоди дівчинки Веснянки» / Сулім Р. А. // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. – 2011. – № 3 (12). – С. 79–88.

23. Творча зустріч з композитором Жанною Колодуб 2.02.13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shocoladdim.kiev.ua/events/305-tvorcha-zustrch-z-kompozitorom-zhannoyu-kolodub.html

24. Творческая мастерская. Выставки, перфомансы, арт-проекты [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tarbut.zahav.ru/cellcom/art/profile.php?arkady36

25. Фёдорова Л. Зеркало как образ и структура у Пушкина и Андерсена / Л. Фёдорова // Язык Пушкина. Пушкин и Андерсен: поэтика, философия, история литературной сказки. – СПб. : Изд.-во С.-Петерб. ун-та, 2003. – С. 171–178.

26. Черкашина-Губаренко М. Творчі дебюти Жанни Колодуб : монографія / М. Черкашина-Губаренко. – К., 1999. – 24 с.

Римма Сулім. Казка Ганса Крістіана Андерсена «Снігова королева» у драматургічній концепції однойменного фортепіанного альбому Жанни Колодуб. Розкрито філософсько-релігійний зміст та основну ідею казки Г. К. Андерсена «Снігова королева», висвітлено історію створення однойменного фортепіанного альбому Ж. Колодуб, виявлено драматургічну концепцію цього циклу п'єс у виданні 1978 року та визначено константні елементи його композиції за схемою В. Проппа, запропонованою для аналізу жанру літературної «чарівної казки».

Ключові слова: дитяча музика, фортепіанна творчість Ж. Колодуб, жанр чарівної музичної казки, драматургія твору.

Римма Сулим. Сказка Ганса Христиана Андерсена «Снежная королева» в драматургической концепции одноименного фортепианного альбома Жанны Колодуб. Раскрыты философско-религиозное содержание и основная идея сказки Г. Х. Андерсена «Снежная королева», освещена история создания одноименного фортепианного альбома Ж. Колодуб, выявлена драматургическая концепция этого цикла пьес в издании 1978 года и определены константные элементы его композиции по схеме В. Проппа, предложенной для анализа жанра литературной «волшебной сказки».

Ключевые слова: детская музыка, фортепианное творчество Ж. Колодуб, жанр музыкальной волшебной сказки, драматургия произведения.

Rima Sulim. "The Snow Queen" tale of Hans Christian Andersen in dramaturgical concept of Jeanne Kolodub's eponymous piano album. This paper reveals philosophical-religious contents and central idea of "The Snow Queen" tale of H. C. Andersen, covers creation history of Z. Kolodub's eponymous piano album. The paper finds out dramaturgical concept of this set of pieces published in 1978, defines constant elements of their composition by V. Propp's schema, which was suggested by the researcher for fairy tale analysis.

Key words: children's music, creative piano work of Z. Kolodub, music fairy tale genre, dramaturgy of work.